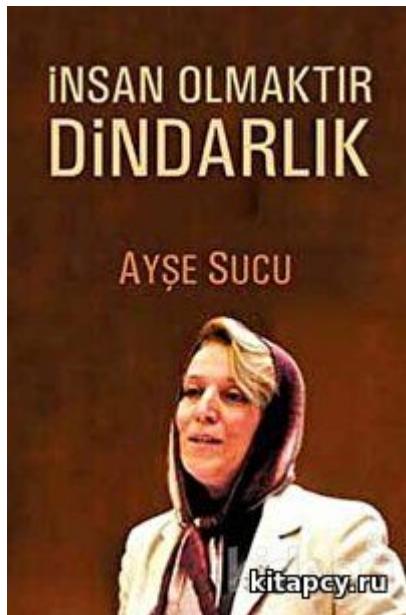

Gelin-gaýynata gürrüñinden...

Category: Kitapcy,Sözler

написано kitapcy | 25 января, 2025

Gelin-gaýynata gürrüñinden... GELIN-GAYÝNATA GÜRRÜÑINDEN...

Öz ejem ýaly gaýynenem we çagalygymda ýitiren kakamyň deregine goýup gowy görýän gaýynatam bilen oňşugym oňat. Gaýynatam Din işleri ministrliginde işlän pensioner. Hapyzlygyny jemagatlaryň birinde gutarypdyr. Arap dilini suwara bilyär. Dini bilimlerdenem bilişi hiç neneň däl. Emma şonda-da öwrenmäge, bilmäge bolan höwesini goýbolsun etmän, üç çagasynyňam ylym adamsy bolmagyny isläpdir. Köplenchiklerimiz biri-birine garşy gelyär, käte gahary gelse-de sabyr edip soñuna çenli diňlemegi başarıyar. Gazetleri sypdyrman okaýar, üstünden ençeme ýyl geçirip giden gazet makalalaryny-da ýekän-ýekän sanap bilyär. Aýratynam, Ýewropany görensoň, ýurdumyzdaky bolup geçýänleriň üstünden Akif mysaly gynanyp oturýar.

Düýn baýram mynasybetli görme-görüşlikde gürrüñimiz aýlanyp-dolanyp ýene yslama geldi. Gürrüñimiz dört çaryýarlardy. Ebu Bekir, Omar, Aly hakdaky hekaýatlar ony «Sagadat asyry» kesgitlemesiniň üstünden äkitdi, ol gynanç bilen «gyzym, biz yslama eýerip ýaşamzok» diýdi. Men oña:

– Atam, size bir sowal berip bilerinmi? – diýdim. – Dört çaryýarlaryň üçüsü, käbirleriniň pikiriçe Ebu Bekirem – dördüsü-de öldürilipdir. Olary kim öldürdü – şol döwrüň

adamlary. Eýse, pygamberi gören adamlara biz näme diýýärис? Sahaba. Sahabalar hakda pygamberimiziň (s.a.w) aýdandygy rowaýat edilýän bir sözü-de ýatladaýyn: «Olar asmanyň ýyldyzlary ýalydyr, haýsysynyň yzyndan gitseñizem, hakykaty taparsyňyz». Bu sözüň üstünde, heý, oýlandyňyzmy, atam? «Asmanyň ýyldyzlary» diýlen sahabalar nädip häkimiýet dawasyna düşdüler? Hezreti Osmanyň (r.a) döwründe nepotizm (garyndaşparazlyk we ş.m. ýakynlyga seredip wezipä bellemek - t.b.) ýetjek derejesine ýetýär. Bulam-bujarlyklar diýseň bir ýana. Hezreti Pygamberimiziň (s.a.w) giýewi Hezreti Aly (r.a) we onuň çagalary, ýagny pygamberiň agtyklary şehit edilýär. Dowam edeýinmi: Syffynda, Jemelde, Kerbelada biri-birine garşıy söweşenler kimlerdi? Iki tarapam musulman dälmidi? Tragiki wakalar bilen doly bu döwre kim «Sagadat asyry» («Asrı Saadet») kesgitlemesini goýupdyr? Heý, derñeme mätäçligi duýmadyňyzmy? Has yza saralymy: heniz pygamberimizi (s.a.w) jaýlamankalar Sakifede gelnen kararlaryň başisi-de Kuranyň prinsiplerine ters dälmidi? Eýsem, «asmandaky ýyldyzlar» nädip düýp prinsipleri ünsden düşürdiler?

Söýgülü gaýynatamyň gözleri doldy.

– Ganly hadysalar bilen dilimizi kirletmäli, hökman bardyr bir hikmeti. Alla nämäni myrat edipdir, biz bilemezok – diýdi.

Mundan soň menem sözümi dowam etdirip:

– Seret, atajanyň, yslamyň pygamberleri-de mukaddesleşdirmeýän, hatda pygamberleriň hatalaryndan mysallar berýän halyna, Hezreti Pygamberimiz (s.a.w) aradan çykan badyna belli-belli adamlaryň mukaddesleşdirilmäge başlanmagynyň ýa-da şunuň bilen baglanyşykly birtopar rowaýatlaryň döredilmeginiň üstünde aýratyn durup geçmek gerek. Şu günüki günem görsumiz ýaly, pygamberimiziň özüne edilmegini islemedik bir topar zady ýa bir partiýanyň başlygyna, ýa-da bir jemagatyň kethudasyna edilýär. Hezreti Pygamberimiziň (s.a.w) «Menem siziň ýaly adam» sözüne birjigem üns berýän ýok. Käbirleriniň aýdýan sözleri Kuranyň öñünde getirilýär. Professor Ahmet Akbulutyň «Sahabanyň häkimiýet dawasy» («Sahabenin İktidar Kavgası») kitabı su döwri iň gowy suratlandyrýan işlerdendir. Häzirki gün başymyzdan geçirýän kynçylyklarymyzyň, din diýip öwredilýän gaty köp zadyň realistik şertlerde derñelmezliginden bolup bilmezmi? Biziň bilen bir wagtda ýaşap, hatda birmeňzeş gurşawdakylaryň (sahabalar muňa mysal) edýän işlerine seredenimizde çapraz

hereketleri görýän bolsak, onda oturyp oýlanmak lazym. «Musulman şahslar iş başyna gelse, ýurt şeýdip öser, şeýdip adalat bolar, iş oñarýan bilen oñarmaýanyň tapawudy seljeriler, haksyzlyk bolmaz» gipotezasy çökdi. Örän açyk-aýdyň ýagdaýda orta su çykdy: kişi ahlakly bolsa dinini ahlakly ýasaýar, ahlaksyz bolsa ahlaksyzlygyna dini (jemagatyny, tarykatyny) mümkünçilik meýdany edýär. Ýöne iň gynandyryjy tarapy, muny molla kasymlara düşündirmek kyn – diýdim.

Togsan ýaşly gaýynatamyň ah çekişi ýüregimi jyzlatdy. Bilýän, men onuň agyryly ýarasyna basypdym. Ömrüni Kurana bagış eden adam. Içiniň awusyny «Safahatdan» beýtler okap ýeňletdi, her duşan adamyna yslamyň ahlak dinidigini düşündirip gezdi. Bu adam jemagat terbiýesi bilen ýetişen biri, ol aňyndan geçirýän pikirlerini derñeýän mysaly çuň oýa batdy. Ine, danalyk diýyänim şu. Ine, ferasat (giň aňlama ukyby) şu. Ujypsyzja aýlygy bilen birnäçe ýyllap üç çagasyny okadyp, pensiýa çykandan soň şükranalykda ýaşamaga çytraşýan bu adam meniň dünýäde gören hakyky musulman şahsyétlerimden... Men bizi hezil edip diňläp oturan gaýynenemiň yüzüne äñetdim. Enejanyň... Adamym ýogalansoň, bagyr awusy bilen çöken bu iki ajaýyp ynsan biri-birlerine direg bolup, çäksiz çydamlylyk bilen gynançlaryny ýasaýarlar. Maňa-da güýç berýärler.

Baýram gündünde biraz ýaramajak boldum. Emma bu iki dana ynsan ýene maňa melhem boldular. Saglyk we huzur içinde ýeneki baýramlarda didarlaşalyň, mähribanlar!

Aýşe SUJU.

«SÖZCÜ» gazeti, 11.07.2022 ý.